

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 :: Publicerad den 6 juni 2006

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om fotboll på idrottsforum.org

Det verkar faktiskt vara så att den bästa för-VM-boken inför fotbolls-VM är skriven av en svensk, med benäget statistikbistånd av en annan svensk. Svenskarna ifråga är naturligtvis Jesper Högström (flitig *Offside*-skribent) och Gunnar Persson (rutinerad fotbollsskribent, senast med boken *Stjärnor på flykt*), och boken heter kort och gott *VM-boken*. Boken har fått närmast unisont beröm, men riktigt säker kan man ju inte vara, så vi bad Birger Hedén läsa den och ge oss sin bedömning, och han är nästan lika positiv som sina recensentkolleger i pappersburna medier. OK, han skulle nog gärna sett mer ingående matchanalyser, och han saknar definitivt ett rejält index, men han älskar Gunnar Perssons statistik och han har med stort nöje läst Högströms kapitel om alla VM i fotboll som utkämpats sedan Uruguay 1932. Detta är med andra ord den perfekta kompanjonen i TV-soffan under VM-veckorna.

Från Uruguay till Tyskland – VM-historien med svenska ögon

Birger Hedén

Litteraturvetenskapliga institutionen, Lunds universitet

Jesper Högström & Gunnar Persson
(statistik)

VM-boken

280 sidor, hft.

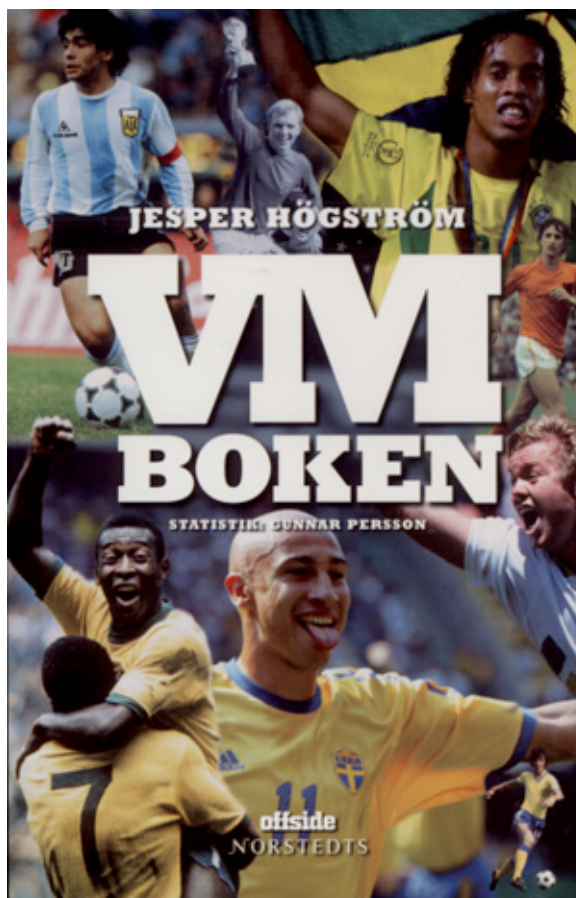
Stockholm: Offside Norstedt 2006

ISBN 91-1-301567-2

Böckerna utgivna i världen inför fotbolls-VM är många. Infallsvinklarna på fotboll är inte riktigt lika många. En av de vanligaste är försöken att teckna världsmästerskapens historia. Den översikt som Jesper Högström skrivit kallas alltså kort och gott *VM-boken* och består av sju kapitel som redogör för de mästerskap som hittills avgjorts. Fast boken inleds med en prolog om ett möte i Barcelona 1929 där Uruguay fick äran av att arrangera det första mästerskapet.

Dessutom finns en utmärkt källförteckning och en av Gunnar Persson sammanställd, mycket innehållsrik statistik, som inte bara visar vilka matcher som spelades och vilka som gjorde målen. Dessutom finns en maratontabell som inte oväntat toppas av Brasilien – det enda land som deltagit i samtliga mästerskap. Sverige med sina tio ligger på tionde plats. På 69:e och sista plats ligger just nu El Salvador som under två VM spelat sex matcher och förlorat samtliga och har målskillnaden 1–22. Målet som kom mot Ungern 1978 i en match som förlorades med 10–1 kan man leta upp på annat ställe i boken.

Därutöver myllrar det av tabeller och små rutor med allehanda mer eller mindre kuriösa eller seriösa uppgifter: vem

som gjort flest mål, samtliga Sveriges VM-trupper, när den första straffen i ett slutspel utdömdes, vem som varit den äldsta domaren osv. På ett ställe påpekas att hittills har ingen kapten fått lyfta VM-pokalen två gånger. Brasiliens Kaká har chansen i år.

Jesper Högström har uppenbarligen haft mycket roligt under skrivarbetet, och att han har anlagt ett tydligt svenskt perspektiv gör boken som jag ser det ännu mer läsvärd än den hade varit även det perspektivet förutan. Det innebär att han exempelvis sökt sig till svenska förstahandsuppgifter; med det menar jag sådana skrifter som Idrottsbladet och de samtida dagstidningarnas sportsidor.

Hans prosa är ledig och inbjuder genom de variationer han gör av de ibland ofrånkomligt mastiga matchreferaten nästan till sträckläsning, fast det är en sysselsättning som jag inte vill rekommendera när det gäller sådana här totalmonografier om fotbolls-VM. Högström plockar fram gott om humoristiska detaljer både när det gäller spelet på plan och när det gäller spelet runt om, även mitt i allt omsorgsfullt blottläggande av ekonomiskt och politiskt intrigerande som stundom måste ha stått mer idealistiska själar upp i halsen. Den (ö)kände Havelange visar sig dyka upp ganska tidigt i de här sammanhangen innan han som bekant småningom når FIFA:s högsta höjder.

Vad som inte finns – något för kategoriskt uttryckt – i den här boken är matchanalyser. Sveriges dystra utmarsch från VM 1990 beskrivs med hjälp av en ironisk kommentar om förbundskaptenen Olle Nordin och den nya managementstilen och en antydning om bråk i truppen (det tycks det ha varit andra gånger också i den svenska truppen, t ex 1970).

Ett exempel på en intressant kommentar/analys gäller matchen mot Rumänien 1994 (alla minns Ravellis straffräddning) är den som Thomas Bodström däremot gjort både i en i år utkommen bok om VM-turneringar – se där ännu en svensk som gett sig in i genren – och i TV: att man med endast tio minuter kvar av ordinarie tid bara inte får byta ut en rutinerad back som Björklund, även om han har aldrig så ont i ljumskarna. Det blev som bekant mål för Rumänien strax efter det bytet och en förlängning och Bodström menar att ett mer utvilat Sverige kanske hade haft en bättre chans mot Brasilien i semifinalen?

Den som vill läsa om hur världsmästerskapens historia presenteras ur brittisk synpunkt kan med fördel komplettera med Brian Glanvilles *The Story of the World Cup* (faber & faber). Den sjuttiofemårige Glanville har reviderat en trotjänare som under liknande titel utkom första gången 1973. Fast han hade skrivit en bok redan 1958 och har sett alla VM sedan 1954 på plats. Han har dessutom skrivit mängder av böcker om fotboll, däribland flera romaner. Det är med all rätt som Högström inleder sin fina genomgång av sina källor med just Brian Glanville. Statistiken i den är inte i närheten av Gunnar Perssons, men den har en rejäl fördel framför den svenska boken och det är ett gediget, nära trettiosidigt sak- och personregister. Det är bara så synd att ett sådant saknas i Högströms bok.

© **Birger Hedén 2006**

 Köp boken från [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Kjøp boken fra [Adlibris.se](https://adlibris.se)

 Køb bogen fra [Adlibris.se](https://adlibris.se)